

maal, idet et vist Parti af Forslagsstillere i et enkelt Møde fik vedtaget 26 forskellige Endringer, medens afstillede andre bleve forkastede. Der kunde have været foretaget Endringer med Hensyn til det Specielle, dersom Revisionen var foregaaet paa almindelig Maade igjennem Rigsdagen, som da — hvad der den Gang med god Ret krævedes fra en vis Side — gjennem forskellige Behandlinger kunde have taget de enkelte Spørgsmaal nærmere for Oie. Dette være sagt i Forbigaaende. Jeg siger: da man lavede dette Grundlovsforslag, fik Kjøbenhavn 2 Repræsentanter til i Landstinget; det er sandsynligvis nævnt — jeg har ikke hørt det —, at det var af Hensyn til, at man fra en vis Side mente, at Kjøbenhavn var lidt knapt repræsenteret i Folkethinget, og 7 af 54 valgte Medlemmer af Landstinget giver forholdsvis et ikke ubetydelig større Antal end det, der kræves. Nu slaar man denne Forudsætning væk og vil ved denne Lov have et endnu større Antal Folkethingsmænd, end der efter Folketallet kan tilkomme Kjøbenhavn. Ved en almindelig Revision af hele Sagen havde dette i og for sig ikke saa stort at betyde; men ved en stykkevis Revision skal man ikke gaa hen og gjøre alt for Meget for en enkelt Del imod de andre, thi maa derhos erindre, at foruden de 16 Valgte have vi jo 6 ubævante Rigsdagsmænd for Kjøbenhavn af de 12 kongevalgte. Kjøbenhavn har altsaa 22 Rigsdagsmænd, og desuden har den jo altid som Hovedstad og Regjeringens Sæde de høitæredede Ministre; og der er Et endnu. Foruden den uuaadelige Overvægt ved at være Regjeringens Sæde med sine store Departementer, sine Rækker af Landets forskellige høieste Embedsmænd, har den tillige det at være Anvendelsesstedet for en meget betydelig Del af alle de Skatter, der ydes fra Landets forskellige Egne, og har derved en saadan Indflydelse paa hele Rigets Styrelse og Gang, at det vilde være Synd, at vi, som Hovedstadsbeboere, hvilket vi jo Allesammen til en vis Grad ere, ville klage over, at Hovedstadens Interesser ikke bleve iagttagne under de nuværende Forhold. Dette kan tages med som en Sidebetragtning og staar ikke i Forhold til selve Grundlovens Bestemmelser. Men jeg maa hevde, at med Grundloven i Haanden kan Kjøbenhavn for Tiden ikke gjøre Krav paa at se dette Lovforslag opfyldt. Og det er dog vel nærmest derfor, at vi skulle vedtage en Lov stykkevis, som der for Tiden ikke er Trang til at faae helt, men som vi dog, hvis vi skulde gjøre Noget, skulde have helt. Det er kun disse korte Bemærkninger, jeg ikke vilde undlade at fremkomme med, da jeg ikke er overbevist om at se Lovforslaget igjen, naar det nu gaar videre.

Minestad: Jeg tror ikke, det kan hjælpe, at vi længere fortsætte en almindelig Diskussion om Forstaelsen af Grundlovens § 32. Det lader ikke til, at vi komme længere, indtil at det erede

Medlem, som nu talte, og hans Meningsfæller sige, at det er en Selvfølge, at Grundlovens § 32 er saaledes at forstaa, at den aldeles ikke hjemler i mindste Maade, at Valgkredsene skulle være omtrent lige store, saa at den ikke i fjærneste Maade er til Ginder for, at de kunne have, om det skulde være, den ene 100,000, den anden 1,000 Indvaanere. Hermed er man kommen saa nær til det, som jeg anser for det Absurde, at en Forhandling aabenbart saa er umulig. Men jeg vil tillade mig at fremhæve, at jeg tror før at have paavist, at medens Reglen i Grundlovsudkastet af 1848 tydeligt var stillet saaledes, at der skulde være Distrikter paa omtrent 12,000 Indbyggere, saa var det for dem, der foreslog den Forandring, der blev vedtagen, aldeles ikke præsent, at der skulde være stet anden Forandring end den, at man forandrede Tallet 12,000 til 14,000. Det fremgaar tydeligt af de Ord, jeg før læste op, at Forslagsstilleren mente, at Bestemmelsen blev den samme som Udskastets kun med Forandring af Tallet 12,000 til Tallet 14,000. Og jeg maa fremdeles bemærke, at naar det erede Medlem, som nylig talte, fremhævede, at den grundlovgivende Rigsdag, ved hvad den vedtog, havde lagt for Dagen, at den mente, at der kunde være Distrikter med dobbelt saa stort Antal Indbyggere som andre, saa er det ikke Tilfældet. Thi jeg tror ikke, at der var noget Distrikt, som blev mindre end omtrent 9,700 Indbyggere, og ikke noget, som fik et større Antal end 17,000. Med andre Ord, man indrømmede paa Grund af de geografiske Forhold et enkelt Sted en Afvigelse af høist 3,000 opad og enkelte Kredse med et Underskud af omtrent 4,000 under de normerede 14,000. Men dersaa at ville slutte til, at man havde villet admittere og fundet sig i Kredse paa mellem 30 og 40,000 Indbyggere overfor andre paa netop 14,000, er en meget dristig Slutning. Til hvad det erede Medlem i Dvrigt anførte om de Begunstigelser, der skulde været givet Kjøbenhavn ved Landstingsvalgene, maa jeg bemærke, at det er Noget, som ikke kan komme i Betragtning her, thi det er en Følge af den samme Grundlov, i hvilken der ogsaa findes den § 32, paa hvilken vi støtte vor Formening om, at den ogsaa med Hensyn til Folkethingsvalgene har Krav paa en større Mængde Folkethingskredse.

S. Jørgensen: Det er blot en kort Bemærkning, jeg vil gjøre lige over for det erede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds (P. E. Olsen). Saa vidt jeg kunde forstaa ham, havde han den Mening, at Kjøbstæderne ikke være rigtig godt repræsenterede i Rigsdagen. Jeg tror dog, at Rigsdagen har taget temmelig godt Hensyn til Kjøbstæderne; thi det erede Medlem maa dog erindre, at det ikke er ret mange Aar siden, at vi her i Rigsdagen bevilgede Penge til Med-